

Βόλος, ο αποτεφρωτήρας της νότιας Ευρώπης

από την Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου

Ένα σοβαρό έγκλημα κατά του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας και της τοπικής οικονομίας συντελείται στον Βόλο τα τελευταία δύο χρόνια, καθώς η τοπική τσιμεντοβιομηχανία ΑΓΕΤ του γαλλο-ελβετικού ομίλου Lafarge-Holcim αδειοδοτήθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ήδη καίει ως «εναλλακτικό καύσιμο» σκουπίδια ελληνικής ή ξενικής προέλευσης. Συγκεκριμένα, η εταιρεία, η οποία απέχει μόλις 150 μέτρα από τα πρώτα σπίτια, πήρε άδεια από τον πρώην Υφυπουργό κ. Φάμελλο για να καίει –μεταξύ άλλων– 200.000 τόνους απορριμματογενών καυσίμων ετησίως (RDF, SRF), καθώς και να χρησιμοποιεί λιμενικές εγκαταστάσεις προκειμένου να μεταφέρει με πλοία μεγάλες ποσότητες –και με χαμηλότερο κόστος– απορριμμάτων από το εξωτερικό, κάτι που ήδη κάνει εισάγοντας ιταλικά, ισπανικά και αφρικανικά σκουπίδια.

Το επικίνδυνο στην υπόθεση είναι ότι η καύση αυτών των υλικών παράγει διοξίνες, φουράνια και άλλες μεταλλαξιογόνες και καρκινογόνες ουσίες, όπως και ουσίες που επιδρούν βλαπτικά στον εγκέφαλο, στο ορμονικό και νευρικό σύστημα, εισχωρούν σε όλους τους ζωντανούς οργανισμούς μέσω της εισπνοής, αλλά και της τροφικής αλυσίδας, και βλάπτουν σωρευτικά. Η διεθνής επιστημονική κοινότητα είναι κατηγορηματική: Δεν υπάρχουν κατώτερα όρια έκλυσης διοξινών στην ατμόσφαιρα με ασφάλεια για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Επιπλέον, δεν υπάρχει «ασφαλής καύση» σε τσιμεντοβιομηχανίες!

Ακόμα κι αν η ΑΓΕΤ-LAFARGE προμηθευτεί τον κατάλληλο εξοπλισμό, οι διοξίνες θα συνεχίσουν να εκλύονται, καθώς επανασχηματίζονται μετά την καταστροφή τους στις υψηλές θερμοκρασίες λόγω του τρόπου λειτουργίας των

τσιμεντοβιομηχανιών. Αυτό δείχνουν οι παγκόσμιες επιδημιολογικές μελέτες.

Το σκανδαλώδες στην υπόθεση είναι ότι η τοπική τσιμεντοβιομηχανία ΑΓΕΤ-LAFARGE δεν διαθέτει καν τον στοιχειώδη εξοπλισμό για την ασφαλή καύση απορριμμάτων, ότι η Περιφέρεια Θεσσαλίας, που αρχικά γνωμοδότησε θετικά, δεν διαθέτει αξιόπιστο δίκτυο μέτρησης της αέριας ρύπανσης και ότι ο υπουργός αδειοδότησε, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις και να υφίστανται οι υποδομές που συνοδεύουν ένα τέτοιο εγχείρημα, ώστε να εξασφαλίζεται στο ελάχιστο η ασφάλεια πολιτών και φυσικού περιβάλλοντος.

Και σαν να μην έφτανε αυτό, εγκυμονεί ο κίνδυνος να υλοποιηθεί προηγούμενη απόφαση από τον Δήμο Βόλου για τη δημιουργία μονάδας κατασκευής SRF στην περιοχή του ΧΥΤΑ Βόλου, που θα επεξεργάζεται τα σκουπίδια και θα τα στέλνει προς καύση στην τσιμεντοβιομηχανία! Ένα έργο 42.000.000 ευρώ που θα μπορούσε να επενδυθεί στην οικολογική διαχείριση των απορριμμάτων και στην αντιμετώπιση της αέριας ρύπανσης, που είναι ήδη αυξημένη στο Βόλο. Επιπρόσθετα, όπως έδειξε πρόσφατη μελέτη θνησιμότητας και νοσηρότητας, που παρουσιάστηκε από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ο Βόλος κατέχει την πρώτη θέση σε ποσοστά σε σχέση με το μέσο όρο της Ελλάδας, όσον αφορά σε εγκεφαλικά (500%) και καρκίνο του ήπατος (400%), εκτός των άλλων μορφών καρκίνου και καρδιαναπνευστικών παθήσεων.

Αν η Περιφέρεια ήθελε πράγματι να προστατέψει την υγεία των πολιτών, θα είχε ήδη εγκαταστήσει δίκτυο μέτρησης της αέριας ρύπανσης, θα είχε ήδη προχωρήσει σε τακτικούς ελέγχους για βαρέα μέταλλα στο έδαφος της περιοχής, θα είχε ήδη προχωρήσει σε ελέγχους για διοξίνες στα κτηνοτροφικά και αγροτικά προϊόντα και θα είχε απορρίψει κάθε σχεδιασμό για μονάδα παραγωγής SRF στο Δήμο Βόλου αλλάζοντας το ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας. Επιπλέον, αντί να επιτίθεται κατά των ενεργών πολιτών, θα είχε συγκρουστεί πραγματικά με τις κυβερνητικές πολιτικές που έχουν νομοθετήσει την καύση απορριμμάτων. Ανάλογες είναι οι ευθύνες

και της δημοτικής αρχής Βόλου, η οποία φαίνεται, βέβαια, πως έχει αναλάβει «εργολαβικά» το ρόλο του λασπολόγου των ενεργών πολιτών.

Θυμίζουμε ότι η Περιφέρεια ήταν αυτή που κάλεσε τον Δημόκριτο για να ελέγξει την ΑΓΕΤ-LAFARGE, αλλά όλως τυχαίως το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν έδειξε κάτι. Όλως τυχαίως όμως το κλιμάκιο της Περιφέρειας δεν ήξερε, αν καίγονταν σκουπίδια τις ώρες των ελέγχων. Περιορίστηκαν στις διαβεβαιώσεις των υπευθύνων της ΑΓΕΤ-LAFARGE.

Πρόσφατα, κλιμάκιο της Περιφέρειας έκανε τα στραβά μάτια σε παραβάσεις της εταιρείας κατά τη μεταφορά και εκφόρτωση φορτίου από την Ιταλία.

Η Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου έχει ακολουθήσει τη νομική οδό και στις 17 Οκτωβρίου εκδικάστηκαν τα ασφαλιστικά μέτρα, τα οποία έχει καταθέσει. Επιπροσθέτως, με την παράβλεψη των παραβάσεων της ΑΕΠΟ, έγινε συγκάλυψη από τους αιρετούς και τις διαβρωμένες υπηρεσίες αναφορικά με δύο πλοία που κατέπλευσαν, καθώς από τα δεδομένα προκύπτει ότι η πορεία των πλοίων ήταν ύποπτη, και άρα τα φορτία παράνομα και επικίνδυνα. Συγκεκριμένα, οι καταθέσεις του πλοιάρχου και του πληρώματος του Fiona δεν συνάδουν με τα στοιχεία που δόθηκαν στην Επιτροπή από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας σχετικά με τις ημερομηνίες και τα λιμάνια στα οποία κατέπλευσε και απέπλευσε το συγκεκριμένο πλοίο. Η έγγραφη απάντηση του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας προς την Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου δεν αφήνει αμφιβολίες για την ύποπτη προέλευση του FIONA και τις αλλοιώσεις της δορυφορικής παρακολούθησής του, γεγονός που συμβαίνει όταν το φορτίο είναι παράνομο και επικίνδυνο (ραδιενεργά απόβλητα, όπλα, ναρκωτικά κτλ.).

Λόγω, επομένως, αμφιβολιών περί της ποιότητας και της προέλευσης του φορτίου, θα έπρεπε να έχει δοθεί εντολή από τις αρμόδιες υπηρεσίες να σταματήσει η εκφόρτωση των τοξικών - πιθανότατα ραδιενεργών- αποβλήτων και να γίνει κατάσχεση του

πλοίου. Αυτά όμως είναι ψιλά γράμματα σε σχέση με την κερδοφορία της πολυεθνικής LAFARGE.

Αντίθετοι στα ρυπογόνα σχέδια βιομηχανίας και Δήμου είναι χιλιάδες πολίτες του Βόλου, που ανησυχούν για την υγεία τους και για το μέλλον των παιδιών τους. Η οσμή καμένου πλαστικού αποτελεί καθημερινό πλέον φαινόμενο, είναι διάχυτη στην ατμόσφαιρα της πόλης κατά τις βραδινές έως πρωινές ώρες και το γεγονός αυτό αυξάνει τις ανησυχίες των κατοίκων αλλά και του Ιατρικού και του Φαρμακευτικού Συλλόγου Μαγνησίας.

Η Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου κατά της καύσης σκουπιδιών από την ΑΓΕΤ-LAFARGE διεξάγει καθημερινό αγώνα για την ανάδειξη του ζητήματος και την επίτευξη του διπλού στόχου: την ανάκληση της άδειας καύσης σκουπιδιών από την ΑΓΕΤ και τη μη επαναφορά της δημιουργίας εργοστασίου παραγωγής SRF στο Βόλο. Ακόμη και με ακτιβιστικές ενέργειες που καταλήγουν σε προσαγωγές μελών της επιτροπής στα κρατητήρια, πλήθος πολιτών αγωνίζονται προκειμένου να αποδείξουν ότι η εταιρεία παρανομεί κάτω από τη σκόπιμη (;) απουσία ελεγκτικού μηχανισμού.

Οι πολίτες του Βόλου όμως δεν το βάζουν κάτω και αφού διοργάνωσαν δύο πρωτοφανή συλλαλητήρια, στις 5 Μαΐου 2018 και 16 Μαρτίου 2019, στα οποία συμμετείχαν 10.000 πολίτες, προχωρούν σε κλιμακούμενης έντασης δράση. Όπως μπορεί κανείς να καταλάβει, η διαχείριση των σκουπιδιών είναι μια πολύ κερδοφόρα επιχείρηση. Έχει πολλές πτυχές και θα είναι μόνο η αρχή για την καύση αποβλήτων σε όλη την Ελλάδα, με συνέπεια την ακύρωση της οικολογικής τους διαχείρισης.

Η Ρένα δεν φταίει – Ο Καπιταλισμός φταίει!

ανακοίνωση της Αντιεξουσιαστικής Κίνησης Αθήνας για τις τελευταίες εξελίξεις στο μέτωπο της διαχείρισης των απορριμάτων

Η χωματερή της Φυλής κλείνει προεκλογικά και ανοίγει μετεκλογικά. Ναι, αλλά η Ρένα Δούρου έκανε κάτι το απρόβλεπτο. Μέρους πριν παραδώσει την εξουσία της, κάλεσε την Εκτελεστική Επιτροπή (ΕΕ) του Ειδικού Διαβαθμιδικού Συνδέσμου Νομού Αττικής (ΕΔΣΝΑ) την Πέμπτη 1 Αυγούστου και αποφάσισαν την επέκταση του ΧΥΤΑ της Φυλής αλλά και την ιδιωτικοποίησή της. Οι διαγωνισμοί κοινοποιήθηκαν και τα κερδοσκοπικά λαγωνικά είναι έτοιμα να βουτήξουν στα σκουπίδια. Με άλλα λόγια, ο Πατούλης θα βρεθεί στο προσκήνιο σε μια βελούδινη διαδοχή. Αναμένουμε την προβλέψιμη καινούργια αισθητική. Τη λυματολάσπη μέσα και επίχρυσες γιρλάντες στην είσοδο της χωματερής της Φυλής. Βέβαια προίκα της Ρένας στον Πατούλη είναι και το λατομείο του Μουσαμά και καλά για ΧΥΤ, μη και δεν χωράνε στη Φυλή μετά την επέκταση.

Κατ' αρχάς, τις επιπτώσεις των κρατικών και εταιρικών σχεδιασμών τις υφίστανται εδώ και χρόνια οι κάτοικοι της δυτικής Αττικής, μιας περιοχής βιομηχανικά και περιβαλλοντικά κορεσμένης, που από το 1965 φιλοξενεί τη χωματερή των Λιοσίων. Η χωματερή αυτή υποτίθεται ότι έχει αναστείλει τη λειτουργία της από το 2006 αλλά σε έλεγχο, που πραγματοποιήθηκε το 2008, διαπιστώθηκε ότι συνεχίζονταν οι αποθέσεις στερεών αποβλήτων ακόμη και σε αποκαταστημένα τμήματά της, ενώ στο χώρο υπήρχαν απορρίμματα που δεν ήταν καλυμμένα με χώμα, έντονη δυσοσμία, διάσπαρτες μικροποσότητες αποβλήτων και συνεχής ροή υγρών αποβλήτων που κατέληγαν σε παρακείμενο ρέμα.

Πέρα από τα οικιακά απόβλητα η χωματερή δέχεται και (με απόφαση του ΣτΕ) θα συνεχίσει να δέχεται μέρος της

λυματολόσσης της Ψυττάλειας. Ας σημειωθεί ότι ενώ στο σχεδιασμό του έργου προβλεπόταν τέτοια εγκατάσταση στην Ψυτάλλεια, προκρίθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ η μεταφορά και η εναπόθεση της λυματολόσσης στο ΧΥΤΑ Ν. Λιοσίων λόγω των εσόδων που απέφερε η μεταφορά αυτής στο δήμο, στον Ενιαίο Σύνδεσμο Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής (ΕΣΔΚΝΑ) και στις εταιρείες μεταφοράς.

Επιπλέον στο ΧΥΤΑ υπάρχει υποδομή για την κάυση μολυσματικών ιατρικών αποβλήτων. Ωστόσο παρά την υποχρέωση της ανάδοχου εταιρίας να διαχειρίζεται τις παραγόμενες τέφρες, αυτές αποθηκεύονται σε παρακείμενο χώρο στεγασμένο στον ΧΥΤΑ Δυτικής Αττικής, θέτοντας σε άμεσο κίνδυνο την υγεία των εργαζομένων στο ΧΥΤΑ και των κατοίκων των πέριξ περιοχών.

Σε παρακείμενη περιοχή, με συνοπτικές διαδικασίες λόγω υπερκορεσμού του ΧΥΤΑ Λιοσίων, κατασκευάστηκε και λειτουργεί από 2008 το ΧΥΤΑ Φυλής. Από την πρώτη όμως μέρα λειτουργίας του διαπιστώθηκε ότι το ΧΥΤΑ δεν πληρεί ούτε καν τις προϋποθέσεις της εγχώριας και της Κοινοτικής νομοθεσίας (ακάλυπτα ή μη πλήρως καλυμμένα απορρίμματα, δεν υπάρχει αντιπλημμυρική τάφος, διαρροή υγρών αποβλήτων στο έδαφος), με αποτέλεσμα η χώρα να παραπέμπεται στο Ευρωπαϊκό δικαστήριο και να απειλείται με κλείσιμο του ΧΥΤΑ, επιβολή προστίμων καθώς και με επιστροφή των ευρωπαϊκών κονδυλίων που διατέθηκαν για την κατασκευή και ανέρχονται στο 75% του κόστους.

Εκτός όμως από τη δυτική Αττική το κόστος της ανεύθυνης αυτής πολιτικής πληρώνουν επίσης οι κάτοικοι που αντιδρούν στη δημιουργία αντίστοιχων –πολλά υποσχόμενων και επί της ουσίας καταστροφικών– μονάδων (εγκαταστάσεις μηχανικής ανακύκλωσης, βιολογικής ξήρανσης και ΧΥΤΑ, κομποστοποίησης προδιαλεγμένου υλικού) στην περιοχή τους. Το έχουν πληρώσει με ζωές, με τραυματισμούς, ποινικές διώξεις, πρωτοφανή καταστολή και στοχοποίησή τους ως υπαιτίων της αδιέξοδης σημερινής κατάστασης.

Εντούτοις, από τη Λευκίμμη της Κέρκυρας και το Γραμματικό της

Αττικής μέχρι το Ελληνικό των Ιωαννίνων οι τοπικές κοινωνίες σε όλη την Ελλάδα απειθαρχούσαν και απειθαρχούν στις κεντρικές αποφάσεις, που έχουν ως κύριο κριτήριο την κερδοσκοπία κάποιων μέσα από το πρόβλημα των σκουπιδιών, λεηλατώντας και υποβαθμίζοντας τις ζωές μας και το φυσικό περιβάλλον. Είναι αναγκαίος και ώριμος πλέον ο συντονισμός μεταξύ όλων αυτών των τοπικών κοινωνιών, που μοιράζονται τις ίδιες εμπειρίες αγώνα, ώστε να βγουν από τη θέση του θύματος των κρατικών πολιτικών και να αναδείξουν με κοινές θέσεις αγώνα τη δίκαιη και χρηστή πρόληψη και διαχείριση των απορριμμάτων ως κεντρικό πολιτικό ζήτημα. Μαζί με τους Κερατιώτες και τους λοιπούς αγωνιζόμενους κατοίκους της Λαυρεωτικής στεκόμαστε και όλοι εμείς οι κάτοικοι του λεκανοπεδίου, που δεν θεωρούμε το πρόβλημα των σκουπιδιών τοπικό και δεν δεχόμαστε να γίνονται περιοχές της Αττικής ο σκουπιδόλακος της Αθήνας και μάλιστα με αντιδραστικά κοινωνικά – ταξικά κριτήρια.

Για μία Εναλλακτική, από τα κάτω Διαχείριση των Σκουπιδιών μας

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω, παρά την οργανωμένη προσπάθεια της πολιτείας να μας πείσει ότι το πρόβλημα έγκειται στην έλλειψη υποδομών και στην καθυστέρηση κατασκευής τους, φαίνεται ξεκάθαρα ότι ουσιαστικά το πρόβλημα είναι η διαφθορά των εμπλεκόμενων φορέων κι η αδυναμία άσκησης κοινωνικού ελέγχου, καθώς εγκαταστάσεις τέτοιου μεγέθους χωροθετούνται αναγκαστικά εκτός πόλεων και μακριά από τα βλέμματα των δημοτών. Άρα μια πιο ρεαλιστική προσέγγιση καταρχάς θα πρότεινε τον καταμερισμό του φόρτου ανά περιοχή με μικρότερες, φθηνότερες κι ευκολότερα διαχειρίσιμες εγκαταστάσεις εντός των πόλεων. Επιπλέον καθώς είναι κοινός τόπος πλέον ότι η παραγωγή σκουπιδιών δεν είναι σε καμιά περίπτωση ανέξοδη, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην πρόληψη, την επαναχρησιμοποίηση και γενικότερα στον περιορισμό των σκουπιδιών.

Δευτερευόντως, θα πρέπει να ανακτώνται τα υλικά που μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν και δεδομένου ότι αυτό πραγματοποιείται ευκολότερα από αυτόν που τα δημιουργεί η διαλογή πρέπει να γίνεται στην πηγή. Τέλος η διαχείριση των απορριμμάτων ως

κοινωνικό αγαθό δεν μπορεί να ελέγχεται από ιδιωτικά συμφέροντα καθώς και τα όποια οφέλη από τα ανακτήσιμα υλικά θα πρέπει να επιστρέφονται στην κοινωνία. Με αυτό τον τρόπο ο όγκος των απορριμμάτων που χρειάζονται να θαφτούν μειώνεται δραστικά (έως 90%).

* Διαλογή – Διαχωρισμός στην πηγή * Επαναχρησιμοποίηση * Ανακύκλωση

* Κομποστοποίηση

* Κοινωνικός, εργατικός έλεγχος στο παραγόμενο προϊόν * Κοινωνική συμμετοχή στη διανομή * Άμεση δράση με Άμεση δημοκρατία

–ΚΑΝΕΝΑ ΧΥΤΑ ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΠΟΥΘΕΝΑ–

Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας

Πηγή www.antiauthoritarian.gr :

Η Ρένα δεν φταίει – ο Καπιταλισμός φταίει!

Καλά Σκουπίδια VS Κακά Σκουπίδια | Εκπομπή Βαβυλωνία (audio)

Εκπομπή ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ.

Κάθε Παρασκευή 18:00-19:00 στο Ραδιόφωνο του The PressProject.

Από τον Μάιο του 2019 αποσύρονται τα πλαστικά σκεύη μιας χρήσης από την αγορά – η χρήση των οποίων έχει γεμίσει τον

πλανήτη σκουπίδια – και αντικαθίστανται από υλικά “φιλικά προς το περιβάλλον”. Θα σώσουμε τον πλανήτη με τα καλά σκουπίδια;

Ο Νίκος Ιωάννου σχολιάζει και μας προτρέπει να σκοτώσουμε τον εγωιστή καταναλωτή που έχουμε μέσα μας στη ραδιοφωνική εκπομπή Βαβυλωνία της 23 Νοεμβρίου:

Γίνεται Επανάσταση στον Μπλε Κάδο; Ας Είμαστε Σοβαροί

Γιώργος Κτενάς

Στην αρχαία Αίγυπτο πίστευαν πως κύρια αιτία ασθένειας, ήταν η εισβολή στο σώμα κακών πνευμάτων. Και η ίαση ερχόταν μέσω εξορκισμών και ψαλμών που μπορούσαν να τρομάξουν ή να κατευνάσουν τα πνεύματα. Βέβαιοι για το ότι κάθε θεός είναι υπεύθυνος για κάποιο σωματικό όργανο, έκαναν θεραπευτικές λειτουργίες λατρείας στον Θωθ, τον Ωρο, την Ίσις, τον Ιμοπέτ. Προσωποποιούσαν δηλαδή ό,τι συνέβαινε, ως αποτέλεσμα θεϊκής θέλησης. Προσέγγιση που θυμίζει λαϊκά αφηγήματα που συναντάμε και σήμερα, στην εξέλιξη της ιερατικής Ορθοδοξίας που γνωρίσαμε.

Αλλά αυτή η προδιάθεση, δηλαδή η συγκεκριμενοποίηση της αιτίας, έχει παρατηρηθεί στις κοινωνίες που δεν γνώριζαν τον γραπτό λόγο. Άρα ήταν πρωτογονισμένες. Κατανοούμε ένα φαινόμενο, ένα γεγονός, μέσω εκείνου που το καθιστά εκδήλωση γενικού νόμου και όχι εκείνου που του προσδίδει ιδιομορφία. Με αποτέλεσμα ο γενικός νόμος να μην συλλαμβάνει σε απόλυτο βαθμό, τον χαρακτήρα κάθε ξεχωριστού γεγονότος και φαινομένου. Με τον Νεύτωνα να ονομάζει Μαθηματικές Αρχές της Φύσης της Φιλοσοφίας, το έργο για τη μηχανική και τη θεωρία

της βαρύτητας. Διέκρινε σωστά δηλαδή ότι η προσέγγιση και ο σεβασμός της φύσης, ήταν οργανικό μέρος ευρύτερης της φιλοσοφικής πραγματικότητας.

Να δούμε πώς συμπεριφέρονται σήμερα οι άνθρωποι στη φύση, όταν από τους προϊστορικούς χρόνους έχει κατανοηθεί πως η επιβίωση του ανθρώπινου είδους, συνδέεται με το φυσικό περιβάλλον. Το σεβόμαστε όμως όσο χρειάζεται, προς όφελος της επιβίωσής μας; Έχουμε κατανοήσει, στον βαθμό που χρειάζεται, τη σύνδεση της παγκόσμιας οικολογικής καταστροφής με το πρόταγμα της κατανάλωσης; Αντιλαμβανόμαστε ότι η αστικοποίηση του πλανήτη σχετίζεται (και) με τη φρέσκια ντομάτα ή τα σταφύλια του χειμώνα; Γνωρίζουμε τι είναι το ατομικό οικολογικό αποτύπωμα; Από τη ρύπανση υδάτινων πόρων και ατμόσφαιρας, μέχρι την αποδάσωση, την ερημοποίηση, τη μείωση της βιοποικιλότητας που επιβάλλουν οι πολυεθνικές, προκειμένου να αυτορρυθμίσουν τα υπερκέρδη. Δεν είναι τυχαίο πως το οικολογικό πρόβλημα, σε παγκόσμιο επίπεδο, εμφανίστηκε μετά τη βιομηχανική επανάσταση και εντάθηκε με τις αστικές επαναστάσεις.

Στην Ελλάδα, για παράδειγμα, οι οδοκαθαριστές εμφανίστηκαν τις τελευταίες δεκαετίες, συνοδευόμενοι από το κυρίαρχο φαντασιακό ανάπτυξης και πλασματικής αφθονίας αλλά και από τους χρεοκοπημένους σχεδιασμούς στο διογκούμενο πρόβλημα των απορριμμάτων, προκειμένου να θησαυρίσουν οι εργολάβοι που ασχολούνται με αυτά. **Γιατί όποιος διαχειρίζεται απορρίμματα, βγάζει χρυσάφι.** Τι μπορεί να γίνει; Μία απλή λύση είναι να σταματήσουμε να παράγουμε σκουπίδια, μετριάζοντας την κατανάλωση. Αμέτρητοι τόνοι φαγητού καταλήγουν στα σκουπίδια, αλλά και διάφορα άλλα είδη που επειδή γυάλισαν στα μάτια, τα αγκάλιασαν τα χέρια. Κι ας ήταν εξαρχής άχρηστα.

Η απο-μείωση των απορριμμάτων, σε ένα ευρύτερο πλαίσιο απο-ανάπτυξης, επιβάλλεται να συνδυαστεί με τη διαχείρισή τους από την κοινότητα και όχι από κάποιον κρατικό ή ιδιωτικό φορέα. Αναδεικνύοντας την κομποστοποίηση (πρωτίστως την οικιακή),

αλλά και τη διαλογή και τον διαχωρισμό των απορριμάτων στην πηγή προκειμένου να επαναχρησιμοποιηθούν πολλά από όσα πληρώνουμε για να πετάμε, όπως οι πλαστικές συσκευασίες. Μία αντικαπιταλιστική διαδικασία που, παράλληλα, χειραφετεί και αυξάνει τη λαϊκή συνειδητότητα. Αλλά κάποιοι νομπελίστες χαρακτήρισαν την οικολογία ως μία άλογη ιδεολογία, που αντιτίθεται στην πρόοδο. Αυτό δείχνει πως το πολυεπίπεδο οικοδόμημα του καπιταλισμού, έχει τον τρόπο να πείθει τις μάζες και να αναπαράγεται. Κι εδώ μπαίνει η δική μας ευθύνη, για το αν θα μείνουμε εγκλωβισμένοι στη ρηχή προσέγγιση της προστασίας του περιβάλλοντος, μέσω της ανακύκλωσης (λέξη ταυτισμένη με την επανάσταση στον Κοπέρνικο) με τα απορρίματα στον μπλε κάδο.

Προγραμματισμένη Βραχυβιότητα: Το Πραγματικό Πρόσωπο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

Χάρης Ναξάκης

Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας στο ΤΕΙ Ηπείρου, συγγραφέας
charisnax@yahoo.gr

«Ένα προϊόν που αρνείται να πεθάνει είναι καταστροφή για την επιχειρηματική τάξη.»

Στο θαυμάσιο ντοκυμαντέρ *Οι Πυραμίδες της Σπατάλης*, τρία παραδείγματα προγραμματισμένου θανάτου των προϊόντων προκαλούν εντύπωση. Ο εκτυπωτής του Μάρκου, ο λαμπτήρας του Λάιβερμορ και οι γυναικείες κάλτσες.

Ο Μάρκος από τη Βαρκελώνη, που δεν έχει πολύ καιρό από τότε που αγόρασε τον εκτυπωτή του και αυτός χάλασε, απευθυνόμενος στο κατάστημα από τον οποίο τον αγόρασε παίρνει την απάντηση ότι δεν υπάρχουν ανταλλακτικά, η δε επιδιόρθωση του θα κοστίσει 120 ευρώ, όταν ένας καινούριος κάνει μόλις 39 ευρώ. Ο Μάρκος ξεφυλλίζοντας το εγχειρίδιο του εκτυπωτή παρατηρεί έκπληκτος ότι η διάρκεια ζωής του είναι για 18.000 αντίτυπα, μόλις 5 χρόνια, ενώ στη συνέχεια αποσυναρμολογώντας τον διαπιστώνει ότι διαθέτει ένα τσιπάκι που μετρά τον αριθμό των σελίδων το οποίο δίνει εντολή για μπλοκάρισμα του εκτυπωτή όταν αυτές υπερβούν τις 18.000.

Στην οροφή ενός πυροσβεστικού σταθμού, στο Λάιβερμορ της Καλιφόρνιας των ΗΠΑ, ανάβει μια λάμπα συνεχώς από το 1901 μέχρι σήμερα. Γιατί αυτή η λάμπα δεν παράχθηκε ποτέ μαζικά; Το καρτέλ των εταιρειών παραγωγής λαμπτήρων, θορυβημένο από την παρουσία της ενοχλητικής λάμπας, σε μυστική συνάντηση του στη Γενεύη το 1924 αποφάσισε ότι ο λαμπτήρας αυτός ήταν ένα επιστημονικό ατύχημα και γι' αυτό καθόρισε και επέβαλλε στις εταιρείες παραγωγής λαμπτήρων ότι η μέση διάρκεια τους δεν πρέπει να ξεπερνά τις 1.000 ώρες.

Οι επιστήμονες της χημικής βιομηχανίας Dupont ανακαλύπτουν στο εργαστήριο μια άφθαρτη κλωστή, μια συνθετική ίνα νάιλον και με αυτή κατασκευάζουν ένα νάιλον καλσόν με μεγάλη διάρκεια ζωής. Η καινοτομία αυτή ποτέ δεν θα πάρει τον δρόμο της μαζικής παραγωγής ανθεκτικών καλσών. Η διοίκηση της εταιρείας έδωσε την εντολή της απόκρυψής της και της αντικατάστασής της με μια συνθετική ίνα λιγότερο ανθεκτική, με προγραμματισμένη την ημερομηνία θανάτου της.

Στον αντίποδα των παραπάνω παραδειγμάτων οι επιχειρηματικές ελίτ επενδύουν σήμερα τεράστια ποσά για να φιλοτεχνήσουν μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση της αποστολής των επιχειρηματικών τους ενεργειών. **Η επιχείρηση εξανθρωπισμού της απληστίας των αγορών ονομάζεται εταιρική κοινωνική ευθύνη.** Δύσκολο το έργο τους όταν στην ύστερη νεωτερικότητα, στην εποχή της απληστίας και του άκρατου ατομικισμού, οι 62 πλουσιότεροι του πλανήτη

κατέχουν περισσότερο πλούτο από το φτωχότερο 3,6 δις κατοίκων της γης και το πλουσιότερο 1% του παγκόσμιου πληθυσμού έχει περισσότερο πλούτο από το 99%. Το πέπλο συκής της επιχειρηματικότητας, η εταιρική κοινωνική ευθύνη, ορίζεται ως το σύνολο των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης που έχουν ως κίνητρο όχι μόνο την μεγιστοποίηση των κερδών αλλά και την μεγιστοποίηση των ωφελειών των εργαζομένων, των καταναλωτών, των προμηθευτών, των τοπικών κοινωνιών, του περιβάλλοντος, κλπ.

Πίσω όμως από τη στρατηγική του μάρκετινγκ για τον εξανθρωπισμό των κερδών βρίσκεται ο πυρήνας κάθε επιχειρηματικής στρατηγικής που σέβεται τον εαυτό της και αντιστοιχεί στο πραγματικό κίνητρο του φιλελεύθερου ατόμου, το προσωπικό συμφέρον, που προϋποθέτει τη μεγιστοποίηση των κερδών. Η στρατηγική η οποία υπηρετεί καλύτερα τον στόχο αυτό είναι η **αέναη δημιουργία νέων αναγκών** και η δημιουργία της αίσθησης του ανικανοποίητου των αναγκών, αλλά και η δημιουργική καταστροφή τους, η προγραμματισμένη δηλαδή απαξίωση των προϊόντων που αντιστοιχούν στις νέες ανάγκες. Η **προγραμματισμένη βραχυβιότητα, ο προγραμματισμένος θάνατος των προϊόντων, είναι η σχεδιασμένη συντόμευση του κύκλου ζωής τους, από την εισαγωγή τους στην αγορά μέχρι το θάνατο τους.** Η συντόμευση της ημερομηνίας λήξης των προϊόντων (βλ. Γ. Κολέμπας, Γ. Μπίλλας, *Ο ανθρωπολογικός τύπος της αποανάπτυξης – τοπικοποίησης, Εκδόσεις των Συναδέλφων*), η αύξηση του ποσοστού θανάτου τους, είναι η συνταγή για να αυξηθεί η ζήτηση των προϊόντων, ζήτηση που ενισχύεται από τα δάνεια του χρηματοπιστωτικού συστήματος με στόχο την ανάπτυξη της οικονομίας.

Στο τέλος ονομάζουμε πρόοδο το να δανειζόμαστε χρήματα για να αγοράζουμε προϊόντα που είναι προγραμματισμένα να χαλάσουν και ως μέτρο της πρόόδου ορίζουμε τον αριθμό των απορριμμάτων, των πρόωρων θανάτων, των τεχνολογικά ξεπερασμένων που πετάμε στους κάδους απορριμμάτων. Θα μπορούσαμε στην εποχή του καταναλωτικού ηδονισμού να ορίσουμε ότι ο μοντέρνος

καταναλωτής καθορίζεται από τον όγκο των εβδομαδιαίων του απορριμμάτων ή ότι ανάπτυξη, ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, είναι η αξία των απορριμμάτων που παράγει μια χώρα σε ένα έτος.

Εν τέλει ανάπτυξη δεν υπάρχει χωρίς βραχυβιότητα και πολιτισμός χωρίς απορρίμματα. Οι άνθρωποι ως απορρίμματα είναι το ανώτερο στάδιο της προόδου. Επειδή δε η προγραμματισμένη βραχυβιότητα δεν είναι εξαίρεση αλλά κανόνας, γι' αυτό και στην πολιτισμένη δύση το ανθρωπολογικό υπόδειγμα είναι ο καταναλωτής ηδονοβλεψίας, που καταναλώνει για να υπάρχει, που υπάρχει για να απελευθερώνει όλες τις επιθυμίες του και να τις καλύπτει με θνησιγενή αντικείμενα. Για το αυτοαναφορικό άτομο που δεν έχει υποχρεώσεις άλλα μόνο δικαιώματα, με υπέρτατο το δικαίωμα να κάνει πράξη τις ατομικές επιθυμίες του, ο μόνος τρόπος για να αποκρύπτει από τον εαυτό του την επίγνωση της θνητότητας του είναι να μετατρέπει σε θνησιγενή, σε σκουπίδια, ό,τι κατασκευάζει νομίζοντας ότι έτσι αναστέλλει τη δικιά του προγραμματισμένη βραχυβιότητα.

Τα Κοινά Απορρίμματα και η Κοινωνική Διαχείριση

Αποστολής Στασινόπουλος

Η διαχείριση των απορριμμάτων επικεντρώνεται σήμερα σε μια ανεξέλεγκτη διάθεση αποβλήτων σε χωματερές και ΧΥΤΑ –που λειτουργούν ουσιαστικά σα χωματερές– στην επιμόλυνση αστικών απορριμμάτων από βιομηχανικά απόβλητα και στη συνειδητή διατήρηση των απορριμμάτων σε σύμμεικτη μορφή, τα οποία με τη σειρά τους οδηγούνται σε συγκεντρωτικές και υπερδιαστασιολογημένες σύνθετες εγκαταστάσεις επεξεργασίας. Οι συνέπειες είναι πολλαπλές και καταστροφικές: η χωρίς έλεγχο

διάχυση επικίνδυνων αποβλήτων, οι επιπτώσεις της καύσης (αέρια, τοξική τέφρα κ.λπ.), η ρύπανση του υδροφόρου ορίζοντα, οι τεράστιοι χώροι ταφής, η μηδαμινή κομποστοποίηση και η ανεπαρκής ανάκτηση υλικών. Στο πλαίσιο αυτό προστίθενται και οι συνεχείς προσπάθειες για ιδιωτικοποιήσεις σε όλη τη κλίμακα της διαχείρισης, γεγονός που συνδέεται με τη δημοπράτηση τεσσάρων νέων εργοστασίων στην Αττική, δύο στη Φυλή, ενός στο Γραμματικό και ενός στην Κερατέα.

Αυτό που αντιμετωπίζουμε, εντοπίζεται στην εμπορευματοποίηση σε ό,τι μέχρι τώρα θεωρούνταν κοινό και στη συνεπακόλουθη υποβάθμιση φυσικών πόρων, μέχρι και την καταστροφή του εδάφους, του αέρα, του νερού. Στον πυρήνα της υφιστάμενης διαχείρισης βρίσκεται η λογική πως όλα κινούνται γύρω από την οικονομία επιβάλλοντας έναν αντίστοιχο πολιτισμό της οικονομίας της αγοράς με θεμέλιο την αέναη μεγέθυνση και σπατάλη του συνόλου του φυσικού πλούτου, κάτι από το οποίο το κράτος στη σημερινή του μορφή είναι απολύτως εξαρτημένο. Έχοντας ήδη μετατρέψει, εδώ και δεκαετίες, καθετί δημοσιοκρατικό σε δημόσια οικονομική επιχείρηση, η κρατική εξουσία προσπαθεί να παραδώσει σήμερα σε επιχειρηματικά και εργολαβικά λόμπι τη διαχείριση των παραπάνω επιχειρήσεων –εν προκειμένω των απορριμμάτων– πουλώντας τους χρήστες, δηλαδή εμάς, στο ιδιωτικό κεφάλαιο, κραυγάζοντας ταυτόχρονα πως θα δώσει γη και ύδωρ, ενέργεια και σκουπίδια στην καταστροφική ανάπτυξη και τις κεφαλαιουχικές επενδύσεις.

Γινόμαστε διαρκώς μάρτυρες, μέσα από ένα πλήθος γεγονότων, της συντριπτικής υπεροχής της κερδοσκοπίας που αδηφάγα επιχειρεί να ιδιωτικοποιήσει το σύνολο των κοινών υπό το γυμνό πέπλο της ανάπτυξης. Η λογική των συγκεντρωτικών δομών επεξεργασίας, της καταστροφής του περιβάλλοντος, της μη ανάκτησης υλικών παραμένει, απλά επιζητάται να περάσει όπως κάθε κοινό αγαθό, μετά τη διαρκή αδυναμία και απογύμνωση του κρατικού μοντέλου διαχείρισης, σε ιδιωτικά συμφέροντα.

Αυτό που δεν πρέπει να μας διαφεύγει και πάνω στο οποίο πρέπει να σκεφτούμε, είναι η ίδια η ύπαρξη των απορριμμάτων ως κοινά

και κοινά παραγόμενα αγαθά τα οποία είναι και αδύνατον να συνεχίσουμε να επιτρέπουμε να είναι διαχειριζόμενα από διαχωρισμένες από την κοινωνία εξουσίες καθώς αλλοιώνονται και παραμορφώνονται σε επικίνδυνο βαθμό από της δυνάμεις της αγοράς (και του κράτους που εξαρτάται από την αγορά) και να διεκδικήσουμε μέσα από το συλλογικό πολιτικό πράττειν το αναπαλλοτρίωτο των φυσικών κοινών αγαθών.

Οι κάθε λογής υλικοί, φυσικοί, κοινωνικοί και διανοητικοί πόροι, όπως για παράδειγμα τα απορρίμματα που συνθέτουν τον κοινωνικά παραγόμενο πλούτο, δεν καθίστανται κοινά παρά μόνο μέσα από την άμεση δράση και την αυτοθεσμιστική δραστηριότητα της κοινωνίας για τον σχεδιασμό, την οργάνωση και τη δημιουργία θεσμίσεων, που καθιστούν δυνατή την ίση πρόσβαση, το μοίρασμα και τη συμμετοχή στην παραγωγή του κοινού πλούτου.

Μέσα από τον αγώνα για την ανάδειξη των απορριμμάτων ως κοινών, μπορούμε να ξεπεράσουμε τη θολή και ψευδή διχοτόμηση μεταξύ κρατικού και ιδιωτικού, καθώς η οικειοποίηση των πόρων, εν προκειμένω των απορριμμάτων, για τη συγκρότηση κοινών περνά μέσα από την απόσπασή τους από πρότερα δικαιώματα ιδιωτικής ή κρατικής ιδιοκτησίας και, κυρίως μέσα από τη διακήρυξη του κοινόχρηστου, αναπαλλοτρίωτου και μη εμπορευματικού χαρακτήρα τους. Η κοινωνική συμμετοχή και διαχείριση των πόρων ενάντια στην ιδιωτική ή κρατική ιδιοκτησία, η μείωση των διαστάσεων των υποδομών, η εγγύτητα, η ενεργή πολιτική πράξη για τη λήψη των αποφάσεων συνολικά γύρω από τη διαχείριση, η λογική του αυτοπεριορισμού και της απομεγέθυνσης σε μια προοπτική να πάψουμε να κυριαρχούμε τη φύση αλλά να ενταχθούμε στο περιβάλλον της, σκιαγραφούν τους όρους για μια διαφορετική διαχείριση των απορριμμάτων διαπνεόμενη από ένα ριζικά νέο προς το ισχύον φαντασιακό.

Η εναλλακτική πρόταση για την κοινωνική διαχείριση των απορριμμάτων, που αναδείχθηκε από κινηματικές διεργασίες, αποτελεί μια πραγματικά ριζοσπαστική θέση, συμμετέχοντας στον πυρήνα του διαλόγου αυτού, εγκολπώνοντας ακόμα και τους προαναφερθέντες όρους. Συνοπτικά, η πρόταση εστιάζει στις

αρχές της **αποκέντρωσης**, της **μικρής κλίμακας**, της ιεράρχησης της διαχείρισης και επιζητά τη μέγιστη ανάκτηση υλικών και τη δραστική μείωση της ποσότητας των απορριμμάτων.

Μιλάμε δηλαδή για μια διαχείριση αποκεντρωμένη (σε επίπεδο δήμου ή διαχειριστικής ενότητας δήμων, με μικρής κλίμακας εγκαταστάσεις) και ολοκληρωμένη, δηλαδή βασιζόμενη στους τρεις άξονες: μείωση-πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση-κομποστοποίηση, έτσι ώστε μια πολύ μικρή –έως μηδενική– ποσότητα αδρανών απορριμμάτων να καταλήγει σε χώρο υγειονομικής ταφής υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ).

Σε αυτό το σημείο όμως πρέπει να σταθούμε σε κάποια ζητήματα που αναδύονται από το περιβάλλον μέσα στο οποίο οικοδομείται η συγκεκριμένη πρόταση αλλά και από τα διακυβεύματα που θέτουν τα εκ των πραγμάτων όρια και αδιέξοδα της αυτοδιοίκησης. Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης ενσαρκώνει μια επέκταση της κρατικής διοίκησης σε τοπικό επίπεδο. Οι όροι και οι δομές του Καλλικράτη διέλυσαν ακόμα και τα τελευταία ψήγματα ή υπόνοιες αποκεντρωμένης αυτοδιοίκησης. Η άμεση εξάρτησή της από την κεντρική εξουσία την υποβιβάζει σε έναν θεσμό με επιτελικό ρόλο, σε υλοποιητή των κυρίαρχων αποφάσεων.

Πρόσφατα ακούσαμε την προσπάθεια του ΥΠΕΚΑ να αφαιρέσει αρμοδιότητες από την περιφέρεια για τη διαχείριση των απορριμμάτων. Όσοι κατάφεραν να εκλάβουν τον δημόσιο χώρο ως κοινό έδαφος προς κοινωνική αυτοθέσμιση, χωροθετώντας μια σφαίρα ανασκευής των όρων της κυριαρχίας, σφυρηλάτησαν δεσμούς που κατοχύρωναν τον χώρο ως ελεύθερο δημόσιο και κοινωνικό. Η δυνατότητα των κοινωνικών κινήσεων να διαπλάθουν σχέσεις κοινοτικής αυτονομίας με πολιτική έκφραση χωρίς να απευθύνονται στις κρατικές δομές, εγγράφεται σε ένα ρεύμα συνολικής αμφισβήτησης και συλλογικής δημιουργίας που εξυφαίνει νέους όρους συμβίωσης στην πόλη. Το πραγματικό επίδικο, που ίσως και για πρώτη φορά διατρέχει τον δημόσιο διάλογο και ανακύπτει από τα αδιέξοδα συμπλέγματα κρατικού-ιδιωτικού και τα όρια της αυτοδιοίκησης, εντοπίζεται στη συγκρότηση αιτημάτων, εκπορευόμενων από την κοινωνία, που

αναζητούν τρόπους εφαρμογής μέσα από την κοινωνία.

Το ζήτημα της διαχείρισης των σκουπιδιών αποτελεί ένα έδαφος ανοιχτό και πορώδες και η επιδίωξη της συγκρότησης διευρυμένων δημόσιων χώρων μέσα και γύρω από τους οποίους θα συναρθρώνονται συνεταιριστικά εγχειρήματα κοινωνικής διαχείρισης των απορριμμάτων συνιστά ένα απολύτως ουσιαστικό και εφικτό διακύβευμα που μπορεί να ξεκινήσει από τώρα.

Η υλοποίηση της πρότασης ή μέρος αυτής, συνιστά ήδη μια καθημερινή πραγματικότητα, για πολλαπλές πρωτοβουλίες σε δήμους και γειτονιές, ενώ η διεύρυνσή της περνά μέσα από τον επαναπροσδιορισμό της έννοιας του δημόσιου και τον σχηματισμό τόπων αμεσοδημοκρατικής διαβούλευσης και πολιτικής πράξης.

Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 17